

KANNUS, MAASTORETKI 19.8.2010

Kannuslainen kotiseutuaktiivi Jouko Mäki-Petäjä ja hänen tyttärensä Kaisa Mäki-Petäjä olivat kutsunuteet allekirjoittaneen lisäksi maakunta-amuenssi Pirkko Järvelän ja arkistoassistentti Merja Passojan vierailemaan Kannuksessa. Kannus-seuran tavoitteena on suunnitella opastettuja retkiä matkailijoille Kannuksen kulttuurihistoriallisiin kohteisiin, ja kävimme tarkastamassa kolme muinaisjäännöskohdetta kohdetta tätä silmällä pitäen.

Ensimmäinen kohde löytyy muinaisjäännösrekisteristä nimellä Varhenkangas (217010010). Se on kivikkoisen luode-kaakko suuntainen mäki. Mäellä on kaksi kehä rökkiötä, läpimitat n.5-6 m. Nissä itse keskuskuoppa on hyvin vallitseva, sen ympärillä on kivet ladottu reunoille. Mäellä on myös pienempiä kuoppia ja painanteita pirunpellossa. Kankaalla on tehty tänä kesänä metsäaurausta, mutta muinaisjäännöksiä ei ole vahingoitettu

Toinen kohde sijaitsee viereisellä harjulla ja löytyy muinaisjäännösrekisteristä Kokkolan (Lohtaja) kohdalta nimellä Pihtikaarankangas (429010004). Kivikkoisen mäen laella on kaksi keskuskuopallista rökkiötä, läpimitat n. 7m ja 5m sekä vähän alempana pitkärökkiö, pituus n. 11m.

Kolmas kohde ei ole rekisterissä ollenkaan, mutta se on erittäin kiinnostava ja erikoislaatuinen. Kohde sijaitsee Juhinevan itäreunassa kivikkoisella kankaalla noin 3 km Kannuksen keskustasta koilliseen. Jouko Mäki-Petäjän mukaan maanomistajana on seurakunta ja he ovat tietoisia kohteesta. Pitkänomaisen lounas-koillisuuntaisen harjun lounais-etelä päädyssä n. 55 mpy on iso rökkiö, läpimitta noin 8m. Rökkiön keskellä on noin parin metrin läpimittainen keskuskuoppa, jossa kasvaa puita. Rökkiön itäpuolella noin 10m päässä on ns. kivi- ja pronssikautisista konteksteista, mm. kalliopiiirrosten ja maalausten yhteydestä. Isosta rökkiöstä noin 30m koilliseen on yksi n. 3m läpimittainen matala keskuskuopallinen rökkiö ja noin 100m pohjoiseen suurin piirtein saman kokoinen rökkiö ilman keskuskuoppaa.

Jos kyseessä on todella kuppikivi, tekee kohteen mielenkiintoiseksi myös se, että se sijaitsee selkeästi kivikauden rannankorkeudella, n. 55 mpy. Kuppikiviähän pidetään Suomessa yleisesti ottaen rautakautisina tai historialliselle ajalle kuuluvina. Kruunupyyn Alavetelin Köyrisenharjulta tunnetaan kuitenkin yksi kuppikivi, joka sijaitsee kivikautisella asuinpaikalla. Tässä yhteydessä todettava, että Ruotsista ja Norjasta tunnetaan kuppikiviä myös kivi- ja pronssikautisista konteksteista, mm. kalliopiiirrosten ja maalausten yhteydestä. Isosta rökkiöstä noin 30m koilliseen on yksi n. 3m läpimittainen matala keskuskuopallinen rökkiö ja noin 100m pohjoiseen suurin piirtein saman kokoinen rökkiö ilman keskuskuoppaa.

Kohde on tulisi mielestäni säilyttää kaikissa olosuhteissa. GPS-laitteen puuttuessa emme saaneet kohteen tarkkoja koordinaatteja, mutta se on merkitty pisteellä oheiseen karttaliitteeseen.

9.12. 2010 Lauri Skantsi, K.H.Renlundin museo – Keski-Pohjanmaan maakuntamuseo

Mittakaavataso 1:16 000

52.1

Huhtakangas

Cusihännäkangas

Peräkangas

Pitkäkangas

Haukkakorpi

Pitkähaka

Koivukangas

Irvinhaka

Jouhineva

Pajunkorpi

Korkiakangas

Inganneva

Hirvineva

rvah.

Perkkionkangas

Hirvikangas

500 m

© Eri-Maar

